

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.38.083/2014/5.szám

A Kúria a személyesen eljáró I.rendű felperes neveés a Dr. Csizmadia- Dr. Pap és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt II.rendű felperes neve(II.rendű felperes címe) a dr. Kiss Tibor Zoltán ügyvéd által képviselt alperes nevealperes ellen ideiglenes hatályú gyermekelhelyezés és gyámrendelés tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Bíró Endre ügyvéd (1031 Budapest, Kazal u. 20.) által képviselt ... (fél címe 4) I. rendű, és a (fél címe 2) II. rendű beavatkozók beavatkoztak - a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. augusztus 29. napján kelt 18.K.32.265/2014/4. számú jogerős ítélete ellen a II. rendű felperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 18.K.32.265/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000,- (harmincezer) forint és az alperesi beavatkozóknak együttesen 40.000,- (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztálya a 2011. március 23-án kelt határozatával Önkormányzatának Csecsemőket, Kisgyerekeket, és Fogycsökötök Befogadó Gyermekotthonában helyezte el ideiglenes hatállyal kiskorú

....mivel édesanyja.....2011. március 23-án meghalt, mind az édesanyja, mind a vele együtt élő anyai nagymama bűncselekmény áldozata lett, amelynek elkövetésével a kiskorú édesapját gyanúsítják.

Az elsőfokú gyámhivatalnál a kiskorú apai nagyanyja - az I. rendű felperes - 2011. április 4-én a kiskorú apai nagyapja - a II. rendű felperes - 2011. április 6-án, a kiskorú édesanyjának barátnője2011. április 11-én, a kiskorú édesanyja unokatestvérének élettársa 2011.május 20-án - alperesi beavatkozók - a gyermek náluk történő elhelyezését és gyámul kirendelésüket kérték.

A Büntetés Végrehajtás Országos Parancsnoksága a 2011. április 11-én kelt nyilatkozatában arról tájékoztatta a gyámhivatalt, hogy apa szülői felügyeleti jogának gyakorlásában akadályoztatva van. Az elsőfokú gyámhivatal a tényállás tisztázása érdekében igazságügyi pszichológus szakértői bizonyítást rendelt el, amely mind a négy kérelmező vizsgálatára kiterjedt. A szakértő felnőtt- és gyermek szakpszichológus szakvéleményében mind a négy kérelmezőt alkalmasnak találta a kiskorú nevelésének biztosítására. A szakértő összességében úgy nyilatkozott, hogy ...találta a legalkalmasabbnak a kiskorú feletti gyámi teendők ellátására.

A szakvéleményben foglaltak ismeretében a gyámhivatal határozatával az apai nagyszülők valamintkérelmét elutasította, egyben helyt adottazonos tartalmú kérelmének. A kiskorút ideiglenes hatályú elhelyezését felülvizsgálva azt fenntartotta, és a gyermek gondozási helyét megváltoztatva, őtháztartásában helyezte el, egyben a gyermek részére nevezett gyámul kirendelte.

Az elsőfokú határozat ellen az apai nagyszülők külön-külön fellebbezéssel éltek. Az alperes a 2011. augusztus 24-én kelt 90BP-2053/7/2011. számú határozatával az elsőfokú határozat rendelkező részének a vagyonkezelésre, az éves és eseti számadásra vonatkozó rendelkezését megváltoztatta, egyebekben azt helybenhagyta.

Az I. és II. rendű felperes külön-külön keresettel élt a határozat ellen.

Az I. rendű felperes keresetében unokájának ideiglenes hatállyal nála történő elhelyezését kérte a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72.§ (1) bekezdés a) pontja szerint és egyben gyámul történő kirendelését a Gyvt. 75.§ b) pontja alapján. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvére a gyermek elhelyezésére irányadó szempontok tekintetében. Hangsúlyozta az apai nagymama, hogy szoros és jó kapcsolatot ápolt a kislánnyal és édesanyjával is, a kislány nevelése során kisebbik fiának, a gyermek nagybátyjának támogatására, segítségére is számíthat. A másik nagyszülő (II. rendű felperes) élettársa nem rokona a gyermeknek, az I. rendű felperes meglátása szerint nem szolgálja a

gyermek érdekét és nem jelent számára kellő érzelmi biztonságot, ha a kislány náluk kerül elhelyezésre.

A II. rendű felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, és a gyámhivatal új eljárásra kötelezését kérte. Sérelmezte, annak ellenére, hogy vele szemben kizáró ok nem állt fenn, mégis egy hozzátartozónak nem minősülő, harmadik személynél helyezte el unokáját a gyámhivatal, megsértve ez által a házasságról, a családról, és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 96.§ (1) bekezdését, a Gyvt. 6.§ (1) bekezdését, illetve a Ket. 51.§ -át is. Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben több olyan rokon is van, aki személyében és körülményeiben is alkalmas a gyermek nevelésére, a gyámi tisztség ellátására, így jogszabályt sértett a gyámhivatal egy kívülálló harmadik személynél történő elhelyezéssel, megsértve a gyermeknek a vér szerinti családjában történő nevelkedéséhez való jogát.

I. és II. rendű beavatkozó a perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott.

Az elsőfokú bíróság az I. és II. rendű felperes keresetét egyesítve bírálta el és azokat jelentős részben alaposnak értékelte, az alperes határozatát az elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A perben tanúmeghallgatásra és igazságügyi szakértő kirendelésére is sor került.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelynek elbírálása során a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új - soron kívüli - eljárásra, és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság a felperesek kereseteit elutasította. A Gyvt.72.§ (1) bekezdés a) pontjára, (4) bekezdésére, 75.§ b) pontjára hivatkozással teljes mértékben osztotta azt az alperesi érvelést, amely szerint a Gyvt. nem állapít meg olyan kötelező törvényi rangsort, amely szerint a gyermek csak abban az esetben helyezhető el harmadik személynél, ha a nagyszülők, mint közeli hozzátartozók nem alkalmasak a gyermek nevelésére vagy velük szemben kizáró ok áll fenn. Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetében a Gyvt. 72.§ (1) bekezdés a) pontja egy sorban nevesíti a nevelésre alkalmas hozzátartozót, illetve más személyt, a 75.§ b) pontja pedig vaglyagosan fogalmaz e kérdésben. Sorrendiséget a gyámrendelés tekintetében a Csjt. 96.§ (1) bekezdése állít fel, amikor kimondja, hogy nevezett gyám nem létében a gyámhatóság elsősorban a gyámság ellátására alkalmas rokont, illetőleg a kiskorúval más családi kapcsolatban álló személyt rendel ki gyámul. Ha ilyen hozzátartozó nincs, a gyámhatóság más alkalmas személyt rendel ki. E jogszabályhely (2)

bekezdés a) pontja alapján ugyanakkor gyámul azt a személyt kell kirendelni, akinél a gyermeket a gyámhivatal ideiglenesen elhelyezte.

Az elsőfokú bíróság szerint a gyermek elhelyezése kapcsán a Gyvt. 73., 74., 75.§-ai alapján teendő intézkedések sorrendisége feltételezi azt, hogy a gyámhatóságnak elsősorban az ideiglenes hatályú elhelyezésről és a perindításról kellett döntenie, amelyre a jogszabály szűk, két hónapos határidőt biztosít. A perbeli esetben a gyámhivatal nem a Csjt. 96.§ (1) bekezdés alapján és kizárólag a gyámrendelés kérdésében döntött, hanem elsődleges intézkedésként a kiskorú elhelyezéséről kellett határoznia akként, hogy amennyiben pert indít a szülői felügyelet megszüntetése iránt, akkor olyan személynél kell a kiskorút ideiglenesen elhelyeznie, aki a gyámrendelés feltételeinek is megfelel, tekintettel a Csjt. 96.§ (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra.

Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a gyámhatóság döntése a Pp. 339/B.-ban foglalt követelményeknek megfelelt. A mérlegelés okszerűsége a határozat indokolásából megállapítható volt. Kiemelte, hogy az apa által elismert bűncselekmény folytán a kiskorú anya és közvetlen anyai hozzátartozó nélkül maradt, az apa szülői felügyeleti joga megszüntetése iránt pedig per indult. A fenn hivatkozott jogszabályok helyes értelmezésével a gyermek elhelyezése során kizárólag a gyermek érdekeire kell figyelemmel lenni a hatóságnak. Tény, hogy az I. és II. rendű felperes, mint apai nagyszülők beletartoznak abba a hozzátartozói körbe, akinél a gyermek ideiglenesen elhelyezhető, illetve gyámul kirendelhetők, az egyéb körülmények ismeretében ez azonban önmagában nem alapozza meg a kereseti kérelmükben foglaltakat, azaz azt, hogy a rokoni kapcsolat révén kizárólag náluk helyezhető el a gyermek.

Rámutatott a bíróság, hogy az I. és II. rendű felperesek mint nagyszülők nem képeznek egységet, nem élnek együtt, mintegy 20 éve elváltak. E körben okszerűen mérlegelte az alperes a körülményeket, azt hogy mindkét nagyszülő esetében elmondható, hogy a családban történt tragédia nagy teher számukra, és attól érzelmileg nem függetlenek, így nem tudnak objektíven, tárgyilagosan viszonyulni sem a történetekhez, sem az apa személyéhez, továbbá az a tény, hogy jegyzőkönyvi nyilatkozataik szerint egymást sem tartják alkalmasnak a gyermek további nevelésére, megalapozta azt a döntést, amellyel egyiküket sem preferálva a gyermekeket nem náluk, mint apai nagyszülőknél, hanem az I. rendű beavatkozónál helyezte el a gyámhivatal. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a szakértői vélemény is az I. rendű beavatkozót tartotta legalkalmasabbnak a kiskorú feletti gyámi teendők ellátására. A bírósági eljárásban a felperesek kérésére kirendelt perszakértő alátámasztotta az I. rendű beavatkozónak a gyermek nevelésére való alkalmasságát és kifejtette azt is, amely szerint a nagyszülők egymás közötti kapcsolata nem kiegyensúlyozott, ugyanakkor a gyermek vér szerinti

családjából való kiemelése nem feltétlenül jár hátrányokkal. A gyermek harmadik személynél történő elhelyezése esetén a nagyszülők pozitív szerepet tölthetnek be a gyermek érdekében, így akár teljesebb családja is lehet. Az eljárás során beszerzett büntető iratok tartalma, a gyermek apjának orvosszakértői, valamint a meghallgatásakor tett nyilatkozatai is azt támasztották alá, hogy az apa és szülei kapcsolata erősen konfliktusos volt, az apa több alkalommal utalt a gyermekkorában elszenvedett sérelmekre, a nagyszülők lényegében a gyermekkorától nem élnek együtt és kapcsolatuk azt követően sem volt kiegyensúlyozott.

Az a tény, hogy az I. rendű beavatkozót tartotta mindkét szakértő legalkalmasabbnak a gyermek nevelésének ellátására, megalapozza az alperes döntését. A felperesek az eljárás során kizárólag azt hangsúlyozták, hogy ők a gyermek legközelebbi hozzátartozói, és ennek okán joguk van a gyermek további nevelésére. Ugyanakkor teljes mértékben figyelmen kívül hagyták, hogy a gyermek anyai rokonsága azért távolabbi, mert az apa bűncselekménye folytán nem csak a gyermek anyja, de a gyermek anyai nagyszülője is elhunyt. Az anya távolabbi rokonsága, így nagynénje és unokatestvéri rokonsági köre mind a közigazgatási eljárás során, mind a perben kinyilvánították azt a szándékukat, hogy egyértelműen támogatják az I. rendű beavatkozót a kérelmében és döntésében, valamint minden tekintetben alkalmasnak tartják a gyermek nevelésére.

Hangsúlyozta, hogy sem az a tény, miszerint az I. rendű beavatkozó eddig gyermektelen volt, sem pedig az, hogy korábban örökbefogadásra jelentkezett, a gyermek nála történő elhelyezése szempontjából nem akadály, sőt inkább azt erősíti meg - amit az azóta becsatolt környezettanulmányok is alátámasztanak - , hogy a gyermeket minden vonatkozásban jól és jó körülmények között tudja nevelni. Mindezt az alperesi hatóság határozatában értékelte, a bíróság szerint okszerű és helytálló álláspontot foglalt el.

Nem tartotta megalapozottnak a bíróság a II. rendű felperes kereseti kérelmét abban a vonatkozásban, hogy a hatóság jogszerűtlenül mellőzte az apa meghallgatását, nyilatkoztatását. Az iratok tanúsága szerint a gyámhatóságnak szándékában állt az apát nyilatkoztatni, azonban ezt mellőzte a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 11.§ (1) bekezdése alapján. Tényként rögzítette, hogy a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésétől kezdődően a Gyvt. 72.§ (4) bekezdése alapján a szülői gondozási, nevelési joga szünetelt. A gyámhatóság a kiskorú harmadik személynél történő elhelyezése tárgyában pert indított, a perindítás tényénél fogva és annak időpontjától kezdődően pedig a Csjt. 91.§ (2) bekezdése értelmében az apa szülői felügyeleti joga szünetelt, ami azt jelenti, hogy a perindítástól kezdődően még nyilatkozatot sem tehetett a Gyvt. 128.§-a illetve a Ket. 51.§-a alapján. Rögzítette azt is az elsőfokú bíróság, hogy a gyámhivatali feljegyzésében foglaltak szerint az I. és II. rendű felperes

meghallgatásakor feltett kérdésre úgy nyilatkozott, hogy az apa gyógyszerek hatása alatt áll, elmeállapotát megfigyelik, és a szakértői véleményt várják. Sem az I. sem a II. rendű felperes nem cáfolta, a becsatolt büntetőeljárás adatai alapján tényszerűen igazolt volt, hogy az apa az elsőfokú eljárás során az IMEI-ben volt, gyógyszereket kapott, a büntetőeljárás ezen szakaszában igazságügyi szakértők vizsgálták őt abban a vonatkozásban, hogy a bűncselekmény elkövetésekor milyen tudatállapotban volt. Mindezek ismeretében, az apai szülői felügyeleti jog szünetelésére tekintettel, továbbá az ismertetett körülmények miatt az alperesi hatóság nem kötelezhette az elsőfokú hatóságot az apa meghallgatására, az apa nyilatkozata, illetve annak hiánya sem a gyermek érdekeit előtérbe helyező döntés, sem a jelen per eldöntése szempontjából nem volt releváns.

Összességében azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a jogszabályoknak, és a mérlegelési jogkörben hozott határozat szempontjainak megfelelő döntést hozott, az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabálysértés nem történt, ezért az I. és II. rendű felperes keresetét a Pp. 339.§ alapján elutasította.

A jogerős ítélet ellen a II. rendű felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Kúria hatályon kívül helyező, és a bíróság számára új eljárást elrendelő döntése téves megállapításokat tartalmazott. Kifejtette, hogy a gyermek ideiglenes elhelyezéséről hozott gyámhivatali döntés 2011. június 23-án született, ugyanakkor a harmadik személynél történő elhelyezés és az ennek érdekében történő perindítás napja 2011. június 29-e volt. Így mivel a perindítás tényénél és időpontjától szünetel a szülői felügyeleti jog, a határozat meghozatalakor az még nem szünetelhetett. Kifogásolta, hogy a kúriai álláspont elfogadása esetén is a június 23-i döntés meghozatala előtti több hónap alatt sem rendelkezett a gyámhivatal az apa meghallgatása iránt, az eljárás ugyanis 2011. áprilisában megindult. A II. rendű felperes szerint a gondozás és nevelés jogának szünetelése nem eredményezheti az apai meghallgatás mellőzését.

Megjegyezte a II. rendű felperes, hogy a Csjt. 72/B.§ (2) bekezdés értelmében a családon kívüli elhelyezés olyan lényeges kérdésnek minősül, amely vonatkozásában szünetelő felügyeleti jog esetén is meg kell hallgatni a szülőt. Az elsőfokú gyámhivatal tehát határozatát az apa jogainak sérelmével hozta meg, jogszabályba ütköző módon, amikor a Ket. 51.§-át, a Csjt. 96.§ (1) bekezdését és a Gyvt. 6.§ (1) bekezdését megsértve a törvényes képviselő meghallgatásának mellőzésével döntött, anélkül természetesen, hogy igazolni tudta volna azt az okot, amely az eljárás megindulásától, 2011. áprilisától a határozat meghozataláig 2011. június 23-áig

folyamatosan akadályozta volna a meghallgatást.

Az ideiglenes elhelyezés és gyámrendelés tekintetében elismerte, hogy a Gyvt. nem állít fel olyan kötelező rangsort, amely előtérbe helyezné a rokonokat az ideiglenes elhelyezés tekintetében, azonban a gyámhivatal eljárására, így a konkrét gyámrendelésre a Csjt. szabályai is vonatkoznak. A Csjt. pedig egyértelműen állást foglal abban, hogy a gyermek részére gyámként elsősorban az arra alkalmas rokont kell kirendelni.

Hivatkozott a Ptk. 4:227.§-ában foglaltakra is. Kifogásolta, hogy a Kúria korábbi végzésében kimondta, hogy elsőként kell alkalmazni az elhelyezés tekintetében a Gyvt. 72.§ (1) bekezdését, majd ezt követően alkalmazható a Csjt. 96.§ (1) bekezdése, megítélése szerint a jogalkotó elképzelése és szándéka szerint sorrendiség került felállításra, és e tekintetben a gyámság viselésére alkalmas hozzátartozó elsőbbsége az irányadó. A perbeli esetben mindkét nagyszülő alkalmas volt a pszichológus szerint a gyermek nevelésére, súlyos és durva jogszabálysértés volt tehát csak azért, hogy a gyermek ne az apai környezetben nőjön fel, egy olyan személyhez helyezni a gyermeket, akiről az eljárás során bebizonyosodott, hogy állításaival ellentétben nem őt, hanem édesanyját fűzte ismeretség, és nem az elhunyt anyához, hanem annak anyjához.

Utalt arra a II. rendű felperes, hogy a gyámhivatal egy örökbeadási eljárást burkolt az ideiglenes elhelyezés és gyámrendelés köntösébe. Ugyanis az I. rendű beavatkozó szándéka egyértelműen arra irányult. Megítélése szerint teljesen nyilvánvaló és egyértelmű, hogy valamennyi hatóság együttes célja a gyermek és a felperesek közötti kapcsolat végérvényes lezárása, hiszen az ideiglenes elhelyezés ennek az előfutára, mintegy szankcióként a kiskorú gyermek apja által az anya ellen elkövetett cselekményért, büntetésként alkalmazva ezt az apai családdal szemben. Továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy a gyámhivatali határozatok jogszabálysértőek, és az elsőfokú bíróság törvénybe ütköző közigazgatási döntéseket hagyott jóvá, ezért annak hatályon kívül helyezése indokolt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme (észrevétele) és az alperesi beavatkozók ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő

alapossággal, körültekintő részletességgel feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal minden tekintetben a Kúria is egyetértett.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270.§ (2) bekezdése és 272.§ (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275.§ (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben. Hangsúlyozza azt is, hogy az ügyben korábban Kfv.III.37.116/2014/6. számon született kúriai végzés megállapításai és az új eljárásra adott iránymutatás a megismételt eljárásokra nem vitatható és az elsőfokú bíróság köteles figyelembe venni.

Az általánosan kialakult és következetes legfelsőbb bírósági-kúriai gyakorlat szerint ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206.§-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, s ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206.§-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye. Nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésre és értékelésre. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs -e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a fenti kívánalmaknak maradéktalanul megfelelt.

A II. rendű felperesnek a felülvizsgálati kérelemben foglalt kifogásai kapcsán elsődlegesen arra mutat rá a Kúria, hogy az elsőfokú döntés meghozatala időpontjában a gyermek elhelyezése tárgyában valóban még nem indult meg a per, a gyámhatósági keresetlevél pár nappal később került benyújtásra. Közigazgatási perben azonban a bíróság a jogerős határozatot vizsgálja felül, amelyet az alperesi hatóság hoz, az alperes az elsőfokú hatóság döntését - a perben felülvizsgált kérdések tekintetében - helybenhagyta, és határozatát 2011. augusztus 24-én hozta meg. Ezen, a közigazgatási perben felülvizsgált jogerős határozat meghozatalának időpontjában a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése érdekében a per már megindult - 2011. június 29. napján

- tehát az alperesi döntés meghozatalakor ezen tényből kellett kiindulni.

Kiemelést érdemel, hogy a kiskorú ideiglenes elhelyezése tárgyában 2011. március 23-án már döntés született, igaz ekkor még azt nem a gyámhivatal hozta meg.

Kétségtelen, hogy a kiskorú ideiglenes elhelyezése tárgyában folytatott eljárás megindulásának időpontjától kezdődően eltelt több hónap alatt lehetőség lett volna a gyermek édesapjának meghallgatására. E tekintetben azonban hangsúlyozza a Kúria, hogy sem a közigazgatási eljárásban, sem a perben a felperesek által nem vitatottan azt objektív körülmények akadályozták, az apa személyi szabadságot korlátozó rendőrségi kényszerintézkedés, azaz előzetes letartóztatás alatt volt, maguk a felperesek - azaz az édesapa szülei - nyilatkoztak akként, és ezt a büntető eljárás adatai is igazolták, hogy az apa az elsőfokú eljárás során gyógyszeres kezelésben részesült, igazságügyi szakértők vizsgálták a bűncselekmény elkövetéskori tudatállapotát, elmeorvosi megfigyelés alatt állt. Mindebből következően sem jogi, sem ténybeli feltételei nem álltak fenn annak, hogy a gyermek törvényes képviselőjeként az ideiglenes elhelyezés tárgyában az elbírálás szempontjából releváns nyilatkozatot tehessen. Annak mellőzése tehát a gyámhivatal részéről jogszerű és megalapozott intézkedés volt. Az apai nyilatkozat hiánya miatt semmiképp sem volt a felülvizsgált alperesi határozat jogszabálysértőnek tekinthető, az erre vonatkozó felülvizsgálati kérelembeli érvelés minden ténybeli és jogszabályi alapot nélkülözött. Hangsúlyozza a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos álláspontját a közigazgatási eljárásban tett felperesi előadások is alátámasztották.

A Gyvt.-nek az ideiglenes hatályú elhelyezésre és a Csjt.-nek a gyámrendelésre vonatkozó szabályainak összevetése kapcsán a Kúria továbbra is fenntartja a korábbi hatályon kívül helyező végzésében kifejtett jogi álláspontját. A perbeli esetben elsődlegesen a kiskorú ideiglenes elhelyezése tárgyában kellett döntenie. E körben folytatott le a gyámhivatal részletes bizonyítás eljárást, pszichológus szakértők bevonása útján, amelynek eredményeként a gyermeket az I. rendű beavatkozónál helyezte el. Az elhelyezés következtében merült fel a gyámrendelés szükségessége, és ennek kapcsán kellett a Csjt. rendelkezéseit - 96.§ (1), (2) bekezdését - alkalmazni. A Gyvt. 74.§ (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a gyámhivatal azt rendeli ki a gyermek gyámjául, akinél a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték. Ez megfelel a Csjt. 96.§ (2) bekezdés és 91.§ (2) bekezdésében foglaltaknak is. A Csjt. 91.§ (2) bekezdésének szövegezéséből egyértelműen megállapítható, hogy a gyámhivatal ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló döntése vonja maga után a 96.§ (2) bekezdés a) pont szerinti gyámrendelés szükségességét, és az egyben meghatározza a kirendelésre kerülő gyám személyét is. Tévedett a II. rendű felperes akkor, amikor a Csjt. szabályainak e körben - a kirendelendő gyám tekintetében a

rangsort illetően - elsődleges jelentőséget tulajdonított. Ideiglenes hatályú elhelyezés esetén a Gyvt. szabályai alapján kerül az eljárás lefolytatásra, így azon eljárás eredményeként kerül meghatározásra annak személye, akinél a gyermek ideiglenes hatályra elhelyezésre kerül. A Csjt.-nek a gyámrendelésre vonatkozó sorrendisége - azaz „az alkalmas rokon” kvázi elsőbbsége - kizárólagosan e körben bír jelentőséggel, akkor azonban már a gyámhatóság eljárása eredményeként ideiglenes hatállyal a kiskorút harmadik személynél elhelyezte. A Csjt. 96.§ (2) bekezdés a) pontja egyértelműen visszautal a Gyvt. ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozó szabályaira, és a 91.§ (2) bekezdésére is, amely már csak egy felsorolást, nem pedig sorrendiséget tartalmaz.

Szükségesnek tartja azt is kiemelni a Kúria, hogy a perben rendelkezésre állt pszichológusi szakértői vélemények a felperesi nagyszülőket kevésbé tartották alkalmasnak a kiskorú nevelésének további biztosítására, és egybehangzóan az I. rendű beavatkozónál történő ideiglenes elhelyezést támogatták. Őt tartották személyében alkalmasnak arra, hogy a kiskorú további gondozását, nevelését biztosítsa. A II. rendű felperesnek az örökbefogadással kapcsolatos felvetései a jelen per elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bírtak, pusztán feltételezéseknek minősülnek, a jelen közigazgatási perben az ideiglenes hatályú elhelyezés tárgyában hozott alperesi döntéseket kellett a bíróságnak felülvizsgálnia. Ebből következően a pernek a gyermek és a nagyszülők közötti kapcsolattartás sem volt tárgya, erre vonatkozó döntést a felülvizsgált határozatok nem tartalmaztak. Megjegyzi ugyanakkor a Kúria, hogy ezen döntés a nagyszülők kapcsolattartási jogát nem érintette, annak szabályozása tekintetében a gyámhivatalnak - erre irányuló kérelme esetén - döntési kötelezettsége áll fenn. Az apai nagyszülők a gyermek sorsát továbbra is figyelemmel kísérhetik az ideiglenes elhelyezés tényétől, a gyám személyétől függetlenül a gyermek életének aktív részeseivé válhatnak.

Minderre tekintettel a jogerős ítélet nem volt jogszabálysértőnek tekinthető, a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi és alperesi beavatkozó perköltség megfizetésére a Kúria a II. rendű felperest a Pp. 270.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdés és 83.§ (1) bekezdés szerint kötelezte.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a II. rendű felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2015. február 11.

*Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k.
előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró*

*A kiadmány hitelével:
tisztviselő*